

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА, СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ ТА
СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Навчально-методичною радою ІДГУ
Протокол № 4 від 15.01 2019 р.

Голова НМР Н. М. Кольцун Н. М. Кольцун

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРНИХ НАПРЯМІВ ТА ШКІЛ

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь магістр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: мова і література (російська)

освітня програма Середня освіта: мова і література (англійська)

освітня програма Середня освіта: мова і література (французька)

освітня програма Середня освіта: мова і література (німецька)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою загального мовознавства,
слов'янських мов та світової літератури
протокол № 1 від 30.08.18

Завідувач кафедри проф. Шевчук Т.С

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради факультету

іноземних мов

(підпис, ініціали, прізвище)

к.філол.н., доц. Четверікова О.Р.

Розробники програми: к.філол.н., доц. Кискін О.М.

Рецензенти програми: к. філол. н., доц. Савоськіна Т.О.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	<i>Лекції:</i>	
	16	-
Модулів: 1	<i>Практичні заняття:</i>	
Загальна кількість годин: 120	16	-
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
Семестр: 2-3	<i>Семінарські заняття:</i>	
	-	-
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне: 2	-	-
- самостійна робота: 6	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська, російська	<i>Самостійна робота:</i>	
	88	-

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни: історія розвитку західноєвропейської культури та літератури; специфіка та відмінності літературних напрямків, течій, шкіл; традиції та новаторство літературних митців Західної Європи від Античної цивілізації до культури сучасності.

Метою вивчення дисципліни є:

- дати уявлення про західноєвропейську історію культури та літератури як про динамічний процес, що відбиває формування зарубіжної культури;
- сформувані початкові уявлення про специфіку літератури серед інших мистецтв;
- забезпечити поняття фундаменту європейської культури;
- дати теоретичні знання про творчий метод та літературні напрямки, течії, школи; роди і жанри літератури; поетиці; системі художніх засобів тощо;
- визначити місце кожного періоду в історії Європи;
- сформувані уявлення про своєрідності античного, середньовічного і ренесансного світогляду, культури та літератури Нового і Новітнього часу, виділити основні тенденції розвитку зазначених національних культур і літератур на сучасному етапі;
- сформувані у студентів уявлення про історію та художній культурі країн Європи;
- виробити стійке уявлення про античність як культури, що відбиває язичницькі уявлення та ідеали, що виражаються в героїзації людини;
- сформувані розуміння закономірності літературного процесу епохи Середніх століть і Відродження;
- сформувані уявлення про місце і специфіку літератури XVII-XVIII ст. загальному процесі світової літератури;
- засвоїти нові концепції людини і картини світу, їх формування і розвиток в умовах розвитку Нового часу;
- сформувані чіткі уявлення про нові жанри в контексті епохи Просвітництва;
- отримати початкове уявлення про зарубіжну літературу XIX століття (європейської та американської) як філологічної дисципліни, що представляє собою вивчення літературного процесу в країнах Західної Європи і Америки;
- познайомити з провідними літературними напрямами епохи – романтизмом і реалізмом;
- навчити співвідносити цю епоху з попередніми етапами розвитку літератури;

- сформувати у студентів цілісне уявлення про історію розвитку зарубіжної літератури XIX-XX століть як про перехідний явище, в якому проявилось як продовження класичної літературної традиції, так і її подолання;
- познайомити зі специфікою естетичних пошуків в сфері мистецтва, художньої творчості;
- функціонування літературних течій в зарубіжній літературі XIX-XX століть, що представляють собою зміну класичних принципів, способів і форм творчості на неklasичні модель (імпресіонізм, символізм, неоромантизм та ін.);
- дати уявлення про зміну естетичних парадигм, що відбуваються в літературі в XX ст.;
- на прикладі творчості окремих авторів проілюструвати спадкоємність, з одного боку, і полеміку, з іншого, що існують між XX століттям і літературними традиціями попередніх століть;
- висвітлити проблему традиції і новаторства в словесному мистецтві досліджуваного періоду;
- сформувати навички розгляду текстів художніх творів у єдності форми і змісту, а також їх аналізу з точки зору конкретно-історичного і загальнолюдського значення;
- розвинути навички культурологічного та літературознавчого аналізу, самостійної аналітичної роботи з художніми текстами.

Передумови для вивчення дисципліни.

В процесі викладання цієї дисципліни постійно підкреслюється нерозривний зв'язок літератури з політичним і громадським рухом епохи, історією громадської думки, історією філософії, західноєвропейської культури і мистецтва. Таким чином, дисципліна стає важливою ланкою в системному освоєнні гуманітарних знань, що дуже важливо для формування цілісного системного мислення майбутнього фахівця в галузі педагогічної діяльності.

Зміст дисципліни охоплює коло питань, пов'язаних з попереднім ознайомленням із засадами «Історія та культура України», «Філософія», «Теорія та історія світової літератури», «Лінгвістика та основи наукових досліджень».

Знання найважливіших феноменів художньої культури і літератури дозволить студентам більш впевнено орієнтуватися в складних явищах західноєвропейського світогляду. Курс «Історія літературних напрямів та шкіл» є важливим етапом вивчення особливостей світового літературного процесу і формує унікальні уміння і навички, серед яких на першому плані – комплексний аналіз художніх творів із залученням базових літературознавчих понять і необхідних відомостей з історії зарубіжної літератури і публіцистики.

Міждисциплінарні зв'язки.

Дисципліна «Історія літературних напрямів та шкіл» логічно і змістовно пов'язана з такими курсами, як «Інновації у викладанні світової літератури у школі», «Історія лінгвістичних вчень», «Російська література XIX ст.», «Російський літературний постмодернізм».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. **Знання:** характерні риси та естетичні прикмети зарубіжного мистецтва і літератури; закономірності розвитку зарубіжної літератури в сполученні з громадянською історією і історією культури різних народів; літературні течії; специфічні особливості творчості окремих письменників.
2. **Уміння:** розкривати особливості змісту і форми творів зарубіжної літератури з використанням основних понять і термінів, прийомів і методів аналізу та інтерпретації текстів, прийнятих в сучасному літературознавстві; самостійно, виходячи з наявних теоретико-літературних знань, аналізувати літературний твір в контексті літературних тенденцій епохи; продемонструвати на практиці володіння ключовими літературно-

критичними письмовими жанрами: анотація, рецензія, огляд, реферат; аналізувати наявні літературно-критичні судження щодо творчості досліджуваних письменників з виявленням власної позиції; користуватися науковою і довідковою літературою, бібліографічними джерелами і сучасними пошуковими системами; викладати усно і письмово свої висновки і спостереження з питань теорії та історії зарубіжної літератури; створювати тексти різного типу (анотація, коментар, огляд наукових джерел, реферат, самостійний аналіз тексту твору); застосовувати отримані знання в науково-дослідній та інших видах діяльності;

3. *Комунікація*: уміння володіти жанрами усного, публічного, монологічного мовлення та культурою діалогічного професійного спілкування. Уміти вести дискусію аргументувати свою думку, толерантно відноситись до іншої точки зору
4. *Автономність та відповідальність*: спроможність виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання з відповідної проблематики, виявляти самостійність і соціальну відповідальність при виконанні функціональних обов'язків.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Література Стародавньої Греції та Риму. Особливості античного світогляду. Архаїчний період грецької літератури. Героїчний епос. Література епохи принципата Августа.	4	2	2				12	-	-	-	-	-	-	-
2.	Історія літературних напрямів та шкіл Середніх віків та Відродження. Література раннього середньовіччя і література зрілого Середньовіччя. Література пізнього Середньовіччя. Передвідродження. Відродження в Італії та Франції. Відродження в Англії.	4	2	2				10	-	-	-	-	-	-	-
3.	Історія літературних напрямів та шкіл 18 ст. Своєрідність літературного процесу в 18 ст. Французька література 18 ст. Театр французького	4	2	2				4	-	-	-	-	-	-	-

	класицизму. Дідро, Вольтер														
4.	Європейські літературні напрями та школи 19 ст. Романтизм як напрям і метод. Ранній, Пізній німецький романтизм. Берлінські романтики. Англійський романтизм. Французький романтизм. Американський романтизм.	4	2	2			8	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Реалізм як творчий метод. Творчість Стендаля, Бальзака, Флобера. Творчість Ч. Діккенса. Пізній американський романтизм.	4	2	2			6	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	Історія зарубіжних літературних напрямів та шкіл 20 ст. Історія культури і літератури Франції та Англії кінця 19-поч. 20 століття.	4	2	2			14	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	Загальні тенденції розвитку зарубіжної літератури у 2 пол. 20 ст. Театр абсурду. Література Латинської Америки.	4	2	2			14	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Тенденції розвитку зарубіжної літератури поч. 21 ст.: реалізм, модернізм, постмодернізм.	4	2	2			16	-	-	-	-	-	-	-	-
Проміжний контроль							4	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом:		32	16	16			88	-	-	-	-	-	-	-	-

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Література Стародавньої Греції та Риму. Особливості античного світогляду. Література епохи принципата Августа. Імператорський період римської літератури.

Поняття «Антична література». Хронологічні рамки, особливості античного світогляду. Поняття «міфологічний світогляд». Античний «космоцентризм». Грецька міфологія: космогонія і теогонія. Міфи про богів і героїв. Людина в грецькій міфології. Категорія «долі» в грецькій міфології.

Героїчний епос архаїчного періоду, особливості жанру, своєрідність поетики. Циклічні поеми. Троянський цикл міфів. Поеми Гомера «Іліада», «Одіссея». Гомерівське

питання. Міф та історія в гомерівському епосі. Поєми Гомера в українських перекладах. Гомерівські мотиви у творчості європейських поетів (Едгар По, Осип Манделштам). «Гомерівські» гімни.

Греко-перські війни і формування національної самосвідомості еллінів. Поняття «поліс». Структура поліса. Громадяни та «метеки». Роль Афіньської держави в культурі класичного періоду. Мистецтво класичного періоду. Виникнення драми. Гіпотези походження театру. Організація театральних вистав. Роль театру в грецькому полісі. Біографія Есхіла. Греко-перська війна, битва за острів Саламін, Елевсінські містерії в біографії Есхіла. Трансформація ораторії в трагедію (Сценічне новаторство Есхіла). Джерела трагедій Есхіла, структура есхілівської трагедії. Своєрідність конфлікту. Особливості стилю. Біографія Софокла. «Століття Перикла». Особистість Перикла, громадські та естетичні ідеали епохи Перикла. Сценічне новаторство Софокла, джерела трагічних сюжетів. Своєрідність трагічного конфлікту в творчості Софокла.

Римська література епохи принципату серпня. «Золотий вік» римської поезії. Формування римського класичного стилю (Вергілій, Горацій, Овідій), формування класичного стилю. Творчість Вергілія. Творчість Горація. Філософія «золотий середини». Естетичні погляди Горація («Наука поезії»). Римська елегія, творчість Овідія. Періодизація. Овідій і творчість російських поетів (Пушкін, Анненський). Філософські школи і релігійні тенденції епохи (стоїцизм, неопіфагорейство, раннє християнство). Перехід від класицизму до «новим стилем» в літературі. Творчість Сенеки. Стоїчна філософія в листах і трагедіях Сенеки, особливості поезики трагедій Сенеки («Медея», «Федра», «Октавія»). Вплив трагічного стилю Сенеки на формування класицистичної трагедії. Поезія імператорського періоду, творчість Марциала: риси «нового стилю» в епіграмах Марциала. Творчість Ювенала. Художнє своєрідність «Сатир» Ювенала.

Тема 2. Історія літературних напрямів та шкіл Середніх віків та Відродження. Література раннього середньовіччя і література зрілого Середньовіччя. Література пізнього Середньовіччя. Передвідродження. Література Відродження. Відродження в Італії та Франції. Відродження в Англії.

Поняття «середні віки». Періодизація. Характерні риси середньовічного світогляду. Особливості середньовічної літератури. Християнство, його роль в житті середньовічного суспільства. Жанри церковної і світської літератури раннього середньовіччя. Раннє середньовіччя («темні століття»). Кельтський епос. Основні цикли: скандинавська література. Творчість скальдів. Міфологічні і героїчні пісні «Старшій Едди». Значення «Молодшій Едди». Ісландські саги. Англосаксонська література (Беовульф). Історична проза раннього середньовіччя («Історія франків» Григорія Турського, «Історія англів» Гальфрида Монмаутського). Каролінгське відродження. академія Карла Великого. Ієрархія жанрів середньовічної літератури XI-XIII століть. Французький героїчний епос. Основні цикли. «Пісня про Роланда» як зразок героїчного епосу. Національна своєрідність іспанського героїчного епосу. «Пісня про мого Сіда» (історія в поемі, система образів, своєрідність епічного героя, традиції міської культури). Національна своєрідність німецького героїчного епосу. «Пісня про Нібелунгів» (Історична основа і легенда, язичницьке і християнське початку, особливості хронотопу). Куртуазна література. Лірика Провансу, її значення в історії європейської лірики. Ієрархія жанрів куртуазної лірики. Образ Прекрасної Дами. своєрідність лірики трубадурів, труверів, мінезингерів. Лицарський роман. Основні цикли («античний», бретонський, візантійський). Зразок лицарського роману в творчості Кретьєна де Труа. Німецький лицарський роман. «Парцифаль» Вольфрама фон Ешенбаха. Романи про Трістана та Ізольду. Творчість Марії Французької.

Поняття «Передвідродження». Формування ренесансного типу мислення. Передвідродження у Франції. Творчість Франсуа Війона. Передвідродження в Англії. Творчість Чосера. «Кентерберійські оповідання» як енциклопедія жанрів середньовічної літератури. Традиції Боккаччо в творчості Чосера. Передвідродження в Італії. Життя і творчість Данте. «Нове життя», традиції середньовічної лірики і школи «dolce stil nuovo», Своєрідність художнього світу «Божественної комедії» (жанр, композиція, концепція світу і людини в поемі, образ автора).

Термін «Відродження». Особливості ренесансного світогляду (Антропоцентризм, індивідуалізм, гуманізм). Ренесансний гуманізм: світосприйняття і культурний рух. Ренесансна особистість. Титанізм і «зворотня сторона титанізму» (Лосєв). Періодизація літературного процесу. «Трагічний гуманізм» пізнього Ренесансу. Творчість Рабле. «Гаргантюа і Пантагрюель» енциклопедія середньовічної культури. Полеміка про «карнавальності» роману у вітчизняному літературознавстві (Бахтін, Лосєв, Аверинцев). Поезія французького Відродження. естетичний маніфест Плеяди («Захист і прославлення французької мови»), маньєризм у французькій ренесансній поезії (Ронсар). Пізній Ренесанс у Франції: маньєризм і раніше бароко. «Досліди» Монтеня, «Трагічні поеми» д'Обіньє – поетика бароко.

Раннє Відродження в Англії. Оксфордський гурток гуманістів. «Утопія» Томаса Мора. Ренесансна поезія в Англії. Творчість поетів-«елизаветинцев» (Уайет, Саррей, Сідні). Творчість Спенсера («Королева фей» – своєрідність сюжету і форми). Англійська драматургія Відродження. Драматурги-попередники Шекспіра (Кід, Хейвуд). Творчість Марло. Творчість Шекспіра. Періодизація. Сонети Шекспіра (цикли, мотиви, образи). Історичні хроніки і проблема історизму Відродження. комедії Шекспіра (своєрідності художнього світу, поетика маньєризму). Ранні трагедії: особливості трагічного конфлікту, джерело трагічної ситуації, тип трагічного героя. «Трагедії доблесті» (Отелло, Макбет). Трагедії «стану світу» (Король Лір). Місце трагедії Гамлет у творчості Шекспіра. Джерело трагічної ситуації. пізній період творчості Шекспіра, поетика бароко і жанрове своєрідність трагікомедії («Зимова казка», «Буря»)

Тема 3. Історія літературних напрямів та шкіл 18 століття. Своєрідність літературного процесу в 18 столітті. Французька література 18 століття. Театр французького класицизму. Розвиток літературного процесу в 18 столітті. Творчість Вольтера, Дідро. Англійська і німецька література 18 століття.

Літературні напрями XVIII століття: класицизм, рококо, сентименталізм. Феномен «Просвітництво». Система жанрів класицистичної літератури XVIII століття. Напрямок рококо в літературі XVIII століття. Історія терміна «рококо». своєрідність стилю рококо. Сентименталізм. Філософські підстави сентименталізму Поезія і проза сентименталізму. Основні етапи історії французької літератури XVIII століття. Психологічний роман рококо (Маріво, Прево). «Перські листи» Монтеск'є як маніфест епохи Просвітництва.

Французька література 1730-1750-х років. Творчість Вольтера. Періодизація. Художня творчість Вольтера. Просвітницький класицизм в трагедіях Вольтера («Цар Едіп», «Заїру», «Магомет»). Поетика рококо в поемі «Орлеанська діва». Філософські повісті Вольтера, полемічний початок в них. Творчість. Дідро. естетика Дідро. Риси естетики сентименталізму в романі «Черниця». Творчість Руссо, періодизація. Особливості світогляду Руссо (трактат «Суспільний договір»). Поняття «руссоїзм». «Юлія, або Нова Елоїза» (проблематика, характер конфлікту, психологізм, автобіографізм). «Сповідь» Руссо як явище сентименталізму.

Основні етапи розвитку англійської літератури XVIII століття. Творчість Данієля Дефо. «Робінзон Крузо» як роман виховання. Творчість Джонатана Свіфта. Публіцистика в романі. «Подорожі Гуллівера» як антиутопія і полеміка з романом Дефо. Англійська література 1740-1750-х рр. Ранній сентименталізм. творчість Річардсона («Памела», «Кларисса», «Грандисон»). Творчість Філдінга. просвітницький характер концепції людини в романах Філдінга. Поезія англійського сентименталізму (Томсон, Коллінз, Юнг, Грей). Творчість Стерна. Синтез сентименталізму і рококо в творчості Стерна («Сентиментальна подорож» і «Трістрам Шенді»). Бароко в Німеччині XVIII століття. Своєрідність німецького класицизму. драматургія Лессінга. Рух «Бурі і натиску» – полеміка з раннім німецьким Просвітництвом і розвиток просвітницьких тенденцій в Німеччині. Творчість Гете і Шиллера. Концепція «Веймарського класицизму» Гете («Іфігенія в Тавриді»). «Художній універсалізм» пізнього творчості Гете (філософська лірика). Роман про становлення художника («Вільгельм Мейстер»). Трагедія «Фауст» (історія створення, своєрідність жанру, філософська проблематика, конфлікт, символіка).

Тема 4. Європейські літературні напрями та школи 19 століття. Романтизм як напрям і метод. Ранній німецький романтизм. Пізній німецький романтизм Берлінські романтики. Англійський романтизм. Блейк, Колрідж. Творчість Байрона. Творчість В.Скотта. Французький романтизм. Американський романтизм.

Історія терміна «Романтизм». Поняття «епоха романтизму». Основні етапи історії романтизму. Основні риси романтичного світогляду. філософські підстави романтичного світогляду і романтичної естетики. значення Французької революції в становленні романтичного світогляду. Естетика романтизму. Традиції Просвітництва і полеміка з просвітницькою філософією і естетикою. Жанрові особливості літератури романтизму. Поняття «романтичне двоєсвітність», «романтична іронія». Типологія романтичного героя. Основні етапи історії німецького романтизму. Концепція Художника в творчості романтиків йенської школи (Новаліс, Тік, Шлегель). Гейдельберзький гурток романтиків. Жанр балади у творчості Арніма і Brentano. Значення діяльності братів Грімм. Творчість Шаміссо.

Берлінські романтики. Творчість Генріха фон Клейста і еволюція романтичного свідомості в Німеччині. Творчість Гофмана. Періодизація. принцип романтично ідвоєсвітності та романтична іронія в художньому світі Гофмана. Творчість Гейне. Жанрова своєрідність «Книги пісень». Своєрідність світогляду і естетичних принципів Гейне. Проблема творчого методу Гейне.

Англійська література 1760-1780-х рр. Тенденції передромантизму («Пісні Осіана» Макферсона, «готичний» роман Уолпола, Льюїса). Творчість Блейка. Естетика поетів «Озерної школи». Теорія поетичної мови. Жанр балади у творчості поетів «Озерної школи» (Передмова до збірки «Ліричні балади»). Концепція природи в творчості Вордсворта (цикл «Люсі», поема «Прелюд»). Концепція природи в «Баладі про Старого Мореплавця» Колріджа. Пантеїзм Колріджа. Поетика фантастичного. Байрон і феномен «Байронізму». Періодизація творчості. Рання лірика. Жанр ліро-епічної поеми в творчості Байрона. Концепція свободи у творчості Байрона. еволюція естетичних принципів в пізній (італійський) період. «Дон Жуан» – проблема еволюції творчого методу Байрона. Творчість Шеллі. Особливості світогляду і естетики Шеллі. Жанр філософської поеми у творчості Шеллі. Тема творчості і концепція поета в поемі «Адонаїс». Творчість Кітса. Естетика і поетичне новаторство Кітса (Великі оди). Втілення принципу «прекрасне є істина» в поемах «Ізабелла», «Переддень святий Агнеси». Еллінізм Кітса. Жанр балади у творчості Вальтера Скотта. Жанр історичного роману у творчості Вальтера Скотта: основні цикли історичних романів, концепція історії, особливості сюжетосложения, і композиції, своєрідність конфлікту, система образів і функція протагоніста. Поетика балади в оповідній структурі романів, значення передмов.

Періодизація Ранній французький романтизм. Творчість Жермени де Сталь. Творчість Шатобріана. Творча діяльність групи «Сенакль» (Нодьє, Гюго, Вінї, Дешан). Жанр «особистого роману» в літературі французького романтизму. психологізм ранньої французької романтичної прози (Мюссе, Сенанкура, Констан). Поняття «син століття». Авантюрно-історичний роман у творчості Олександра Дюма. Пізній французький романтизм. Творчість Віктора Гюго. Періодизація. еволюція творчого методу в ранній період. Особливості світогляду і естетики Гюго (Передмова до драми «Кромвель»). Новаторство Гюго в поезії і драматургії. своєрідність історичних уявлень Гюго. Творчість Жорж Санд. Естетичні погляди. Концепція мистецтва, ідеал Художника. Психологізм ранніх романів Жорж Санд. Реалістичні тенденції в романах другого періоду. Національна своєрідність і основні напрями американського романтизму (трансценденталізму, аболіціонізму, «плантаторська традиція»). Періодизація американського романтизму. Особливості раннього періоду (1820-30-ті роки). Творчість Вашингтона Ірвінга. Жанр історичного роману в творчості Купера. Творчість Едгара По. Естетичні принципи. Мотиви і образи поезії Едгара По. Жанр новели в творчості Едгара По

Тема 5. Реалізм як творчий метод. Творчість Стендаля, Бальзака, Флобера. Творчість Діккенса. Пізній американський романтизм.

Історія терміна «реалізм». Поняття «класичний реалізм». Принципи реалістичної естетики (історизм, психологізм, соціальний детермінізм). Основні етапи становлення

реалізму в європейській літературі. Реалістичні тенденції в літературі французького романтизму (Мюссе, Констан, Жорж Санд). Становлення реалістичного методу у Франції. Полеміка з попередніми традиціями і спадкоємність. Філософські підстави світогляду Стендаля (Вольтер, Гельвецій). Культ Наполеона як героїчної особистості. Психологізм Стендаля (трактат «Про любов»). Уявлення про щастя і мотивах людської діяльності. концепція національного характеру. Тип героя в романі «Червоне і чорне». Еволюція героя у творчості Стендаля: рух «від героя до людини» (Карельський). «Італійські хроніки» і проблеми стилю прози. Італійська тема в творчості Стендаля. Проблема італійського характеру. Творчість Бальзака. «Людська комедія». Суспільство як герой роману. Задум «книги про Францію XIX століття». Поетика назви. Композиція циклу. Принципи зв'язку матеріалу (Наскрізні теми і мотиви, відсутність розв'язок, прийом «оповідання в оповіданні», принцип «Хронологічній непослідовності»). Основні теми «Людської комедії». Герої «Людської комедії». Індивідуальне і типове. Значення «Філософських етюдів» в структурі «Людської комедії». Творчість Гюстава Флобера. Філософські підстави світогляду Флобера Традиції романтизму в ранній творчості Флобера. Естетика Флобера («Пізнання Істини за допомогою прекрасного», принцип об'єктивного письма, метафори: «вежа зі слонової кістки» і «серце Художника», своєрідність трактування принципу «мистецтво для мистецтва»). Роман «Пані Боварі». Своєрідність сюжету і його інтерпретації. Традиції Паскаля і Спінози. Роман «Пані Боварі» у французькій та вітчизняній критиці. Тема «Виховання почуттів» і «виховання почуттями» в романі «Виховання почуттів». Феномен віри в циклі «Три повісті».

Діккенс. Періодизація. Ранній період. «Нариси Боза». «Посмертні записки Піквікського клубу». Історія створення. Своєрідність конфлікту. Образ Піквіка. Традиція роману XVIII століття і новаторство у ранніх творах («Життя і пригоди Олівера Твіста», «Життя і пригоди Ніколаса Нікльбі»). Жанр «різдвяної повісті» у творчості Діккенса. Жанр роману виховання у творчості Діккенса («Домбі і син»). Соціальний проблемний роман 1850-х років («Крихітка Дорріт», «Холодний дім»). Психологізм пізнього творчості Діккенса («Великі сподівання», «Наш спільний друг», «Таємниця Едвіна Друда»). Жанрова своєрідність історичних романів Діккенса, еволюція історичних уявлень письменника («БарнебіРадж», «Повість про два міста»). Національна своєрідність та основні напрямки пізнього американського романтизму (трансценденталізм, аболіціонізм, «плантаторська традиція»). Традиції європейського романтизму та європейської філософії. Своєрідність зрілого американського романтизму (1840-60-ті роки). «Американський міф» і школа трансценденталістів (Емерсон, Торо). Концепція природи і людини у романі Мелвілла «Мобі Дік». Творчість Вітмена.

Тема 6. Історія зарубіжних літературних напрямів та шкіл 20 століття. Історія культури і літератури Франції та Англії кінця 19 – початку 20 століття. Творчість Золя. Естетика і поетика французького символізму. Реалізм рубежу 19-20 століть. Література Англії першої половини 20 століття. Німецька література I половини 20 століття. Французька література I половини 20 століття. Література США I половини 20 століття.

Поняття «Антична література». Хронологічні рамки. особливості античного світогляду. Поняття «міфологічний світогляд». Античний «космоцентризм». Грецька міфологія: космогонія і теогонія. Міфи про богів і героїв. Людина в грецькій міфології. Категорія «долі» в грецькій міфології.

Французький натуралізм: етапи розвитку, філософські, природничонаукові, естетичні передумови виникнення натуралізму. Задум і композиція циклу «Ругон-Маккари». Природний аспект циклу (дві гілки сім'ї в плані спадковості). Історія виникнення сім'ї в романі «Кар'єра Ругон». Соціально-історичний аспект циклу: тема критики суспільства періоду II Імперії в усіх його проявах. романи про буржуазії: «Кар'єра Ругон» (1871), «Здобич» (1871), «Черевко Парижа» (1873), «Нана» (1890), «Гроші» (1891); тема народу: романи «Пастка» (1877), «Жерміналь» (1885). Еволюція теми. Художнє своєрідність романів Е. Золя: роман опису (функція деталі в зв'язку з теорією середовища); символічні образи, лейтмотиви; міфологічні образи; поєднання натуралістичного об'єктивізму і романтичного

пафосу; оповідна манера і стиль. Соціально-історичні передумови, філософські витoki символізму. Естетика символізму: ідеалістична концепція двоєсвітості; поняття Тасмниці, Світовий душі, різне тлумачення тасмниці; інтуїтивна природа творчості; теорія відповідностей (сонет А. Рембо «Голосні»); теорія символу, сугестивність, асоціативність образу, підтекст; принцип злиття поезії з музикою; новаторство в області лексики вірша (А. Рембо), віршуванні («звільнений вірш» П. Верлена, «вільний вірш» А. Рембо і С. Малларме); двоїста природа символізму (установка на елітарність, теорія «Мистецтва для мистецтва» і досягнення в області поетики). Творчість П. Верлена, переломлення теорії символізму в його поезії. Творчість А. Рембо, особливості його символізму, художнє новаторство. Місце творчості Г. де Мопассана в історії французької та європейської літератури рубежу століть (психологічний напрям в романі і новелі). Естетика Г. де Мопассана. Проблема методу. Основні принципи естетики Г. де Мопассана представлені в його статті: Г. де Мопассан. Про роман (Передмова до роману «П'єр і Жан»). Романи «Життя» (1883), «Милий друг» (1885). Новелістика Г. де Мопассана. Пізніша творчість Г. де Мопассана (кінець 1880 – початок 1890 рр.). романи «П'єр і Жан», «Сильна як смерть», «Наше серце», новели «Орля», «Хто знає?» Соціально-політичні та естетичні погляди Д. Голсуорсі. розвиток принципів реалістичного мистецтва. Тема «форсайтизму» у творчості Д. Голсуорсі (від «Віллі Рубейн» (1900) до «Сазі про Форсайтів» (1906-1921). Протиставлення Краси, Свободи, Любові, Мистецтва світу власників (основний конфлікт романів). Композиція форсайтського циклу. Еволюція поглядів Д. Голсуорсі та відображення її в останніх романах «Саги про Форсайтів» і «Сучасній комедії». Мотив минає минулого. еволюція образу Сомса Форсайта. Колективний портрет молодого покоління (символ білої мавпи).

Історико-літературна ситуація в Англії першої половини ХХ століття. Англійська модернізм і творчість Дж. Джойса. Мета, завдання, функції мистецтва в естетичній концепції Д. Джойса. Статті «Драма і життя», «День натовпу», записні книжки письменника. Історія створення роману «Улісс». Творчий задум. Система планів в романі (Міфологічний, реальний, тематичний, додаткові). Роль гомерівських паралелей в сюжетно-тематичній організації роману. Взаємозв'язок сюжетних, міфологічних і тематичних ліній в романі. Поняття «втрачено покоління» і його представники в літературі Європи і США (Р.Олдингтон, Е.-М. Ремарк, Е. Хемінгуей, Ф.-С. Фіцджеральд і ін.). Проблематика роману Р. Олдингтона «Смерть героя». Своєрідність теми «втраченого покоління». Семантика назви. Особливості сюжету («роман виховання»). Система образів. Образ Джорджа Уинтерборна і його еволюція. Структурно-композиційні особливості роману. Хронотоп. Оповідальна структура. Образ оповідача. жанровий синкретизм роману. Роман-джаз.

Загальна характеристика. Література німецького експресіонізму. Концепція світу і людини в творчості Ф. Кафки (на прикладі одного з романів). Епічний театр Б. Брехта. Цілі, завдання та принципи епічного театру. Ефект «очуження» в сюжеті і композиції п'єси Б.Брехта «Матінка Кураж та її діти». Основна проблематика творчості Т. Манна. Тема бюргера і художника в творчості Т. Манна (від «Будденброків» до «Доктора Фаустуса»). Роль Т. Манна в введенні і осмисленні поняття «інтелектуальний роман». Особливості поетики романів Т. Манна: багатошаровість розповіді; особливе ставлення до міфу; специфіка хронотопу; особливості психологізму.

Історико-літературна ситуація у Франції першої половини ХХ століття. дадаїзм і формування естетики сюрреалізму. Основні поняття сюрреалізму в інтерпретації Бретона: сюрреальність; «Автоматичне письмо»; сновидіння, безумство, сюрреалістична мрія. Особливості сюрреалістичної техніки. розвиток і переосмислення традицій роману-ріки в модерністському епосі М. Пруста «У пошуках втраченого часу». Пруст і Бергсон: час як творимо в індивідуальній свідомості естетична реальність. Семантика назви циклу романів «У пошуках втраченого часу». Трактатування часу і простору. Самоцінність інстинктивної пам'яті. Особливості поетики епопеї «У пошуках втраченого часу». екзистенціальна філософія як вираження кризового стану духу європейської цивілізації. естетика екзистенціалізму. Концепція екзистенціалістської особистості.

Формування творчих принципів Е. Хемінгуея, його новаторство в області реалізму, сутність поетики «айсберга». Роман «Фієста» як твір літератури «Втраченого покоління».

Комплекс «чоловічих» ідеалів, індивідуалістична мораль стоїцизму, використання досвіду живопису, прояви поезики «айсберга». У.Фолкнер і його «Йокнапатофа» як світообраз американського Півдня. Роман «Шум і лють» як експериментальний роман: структура потоку свідомості, поезика, форми вираження авторської присутності, соціально-історичне і притчову початку в романі, особливо хронотопу. Зв'язок роману з іншими творами Фолкнера.

Тема 7: Загальні тенденції розвитку зарубіжної літератури у 2 половині ХХ століття. Інтертекстуальність в літературі. Творчість В. Голдінга. Театр абсурду. Естетика антидрами. Беккет, Іонеско, Адамов. Німецька література після Другої світової війни. Американська література другої половини ХХ століття. Творчість Дж. Апдайка. Література Латинської Америки.

Історичні і художні координати нового періоду. Основні тенденції історичного розвитку в 2-й половині ХХ ст. Осмислення післявоєнної дійсності. Посилення морально-філософської проблематики. Поліваріантність художнього досвіду, висунення літератури «третього світу». Остання хвиля класичного модернізму. Різні інтерпретації поняття «постмодернізм». Поняття інтертекстуальності. Широке вживання постмодерністських прийомів в епоху пошуків універсального художньої мови. Творчість В. Голдінга в контексті культурно історичної ситуації другої половини ХХ століття. Стаття «Притчі» як творчий маніфест письменника. Концепція людської природи в системі філософських поглядів В.Голдінга. Ідейно-художня своєрідність роману «Володар мух». Особливості світогляду і художнього методу Д. Фаулза. Проблеми самопізнання і свободи в романі «Жінка французького лейтенанта». Історія створення роману Д. Фаулза «Жінка французького лейтенанта», творчий задум. Проблематика роману. Сюжетно-композиційні особливості. Театр абсурду (антидрама). світобачення і естетика антидрами. Відмова від традиційного художнього мови драми, індивідуалізації персонажів і вибудовування причинно-наслідкових зв'язків.

Філософські аспекти творчості В. Голдінга. Взаємодія людини, природи і цивілізації в романах В. Голдінга. Концепція «добра» і «зла». Мотив «темряви людського серця». Цивілізація і варварство в романі В. Голдінга «Володар мух». Герої романів В. Голдінга: проблема вибору. Синтез філософського та художнього почав в романі «Володар мух». Алгоричне початок роману.

Набуття попередників: театр А. Жарри, «театр жорстокості» А. Арто. Специфіка художнього мислення Е. Іонеско і С. Беккета. Екзистенціалізм і «театр абсурду». Театральний експеримент: роль умовності, нові взаємини сценічної дії і тексту, пародія на логічне мислення, недовіра до слова, трансформація образу. «Театр абсурду» і деміфологізація повсякденному житті. п'єси Е. Іонеско – «наочний посібник з соціальної патології масової свідомості». Модель героя: «людина взагалі» або «людина епохи»? Миттєвості життя і вічне самотність героїв С. Беккета в п'єсі «Чекаючи на Годо». Фінал п'єси «Лиса співачка»: декларація слова як такого. Трагедія мови в «театрі абсурду».

Літературна діяльність «Групи 47» – німецький варіант ангажованою літератури. Стаття Г.Р. Хокке «Німецька каліграфія, або Блиск і злидні сучасної літератури» – маніфест післявоєнної німецької літератури. Теза В. Вейрауха про так званої «суцільної вирубки». «Розповіді для хрестоматії» В. Борхерта – історія «Покоління, яке пішло, не попросившись». В. Кёппен – безпристрасний хронікер ХХ століття. Образ повоєнного життя в романах В.Кёппена «Голуби в траві» і «Теплиця». осмислення історичної провини в романі «Смерть у Римі». Творчість Г. Грасса: «набуття загальних закономірностей в деталях». «Данцигской трилогія» Г. Грасса. Метаморфози героя в романі Г.Е. Носсака «Справа Д'Артеза». Фігура протоколіст в романі. Образ Д'Артеза – «людини, відхилився від норми». Тема маски, ролі та ігри. Образ оповідача.

Освоєння реальності: творчість Дж. Стейнбека, Д.Д. Селінджер, Д. Апдайка. Картина світу в романах К. Воннегута. Література бітників: пошуки духовних ідеалів, трагізм світовідчуття, відчуженість особистості. Основні поняття давньоіндійської поезики, сприйняті Селінджер. образ молодого героя в романі «Над прірвою в житті»: проблема самопізнання і самовираження в романі. Пошук духовного наставника. «Цикл про Гласс» –

пошуки ідеального героя. Образ сучасного світу в оповіданнях Селінджера. Тема творчості і творчої особистості в творах Селінджера. Міф і сучасність у романі Д. Апдайка «Кентавр»: принцип відображення і міфологічні паралелі в романі. Метафоричний сенс ідеї кентавра. Особливість оповідної манери в романі «Кентавр»: безліч ракурсів індивідуального бачення. Міфологія дитинства в романі. Характер фантастики К. Воннегута. Авторська позиція – принципова «антісерйозність». Спотворення картини світу в романах К. Воннегута.

Латиноамериканська література – відкриття ХХ століття. Відображення життя континенту в творчості А. Карпент'єра, М.А. Астуріаса, Х. Кортасар, М. Варгаса Льоси, Г. Гарсія Маркеса. Звернення до міфологічного мислення. Літературна формула «магічного реалізму» – переломлення дійсності крізь призму фольклорної свідомості. Міф і історія в романі Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності». Жанрова своєрідність роману. Розповідні рівні роману: казка, притча, «інтелектуальний фольклор ХХ століття», іронія. Проблема творчого методу. Просторово-часові відносини. магія реальному житті. Сенс назви роману і інтерпретація фіналу. Новелістика Х.Л. Борхеса. Тема книги і творчої праці. Вихідна теза творчості Х.Л. Борхеса: «Весь світ – величезна бібліотека». Проблема автора і читача в «забобонних етиці читача» і «Вавилонської бібліотеці». Магія оповідного мистецтва Х.Л. Борхеса. образ журналіста в романі М. Варгаса Льоси «Тітонька Хулія і писака».

Тема 8: Тенденції розвитку зарубіжної літератури початку ХХІ століття: реалізм, модернізм, постмодернізм. Ідейно-художня своєрідність творчості У. Еко. Творчість М. Павича. Масова література другої половини ХХ століття – початку ХІХ століття та її вплив на мистецтво, культуру і телебачення.

Кінець ХХ століття – переважно епоха рецепції тексту. Випробування «меж» слова, мови і літератури. Нова якість літератури. Категорії ігор. естетика постмодернізму: гра з текстом, гра в тексті. Дж. Фаулза, М. Кундера – поетика постмодерністського роману. Роль «топосів» і інтертекст. гра оповідальними технологіями («пригоди листи»). «Естетична радість» (Ж.-П. Сартр) і «Задоволення від тексту» (Р. Барт). Авторські маргіналії: Умберто Еко «Нотатки на полях «Ім'я Троянди»». Повернення до міфу як до вічної формулою пояснення світу. Автор – досконалий диктатор Тексту. Виховання Ідеального Читача. Культура та література ХХ століття – величезна комунікаційне поле. Кордон «сучасності». смислові домінанти сучасної культури. Характер наступності «модернізм – постмодернізм». Пошуки «попередників». Уроки модерністів (Кафка, Пруст, Джойс) і їх корекція авангардом. Досвід «інтелектуального роману». «Центр і периферія» в культурі: маргінальність як фактор розвитку літератури ХХ століття. Різноманітність «реалізму ХХ століття» і його значущість для розвитку літератури майбутнього. Саморефлексія літератури. Літературознавство як експортер теоретичного дискурсу. Внесок структуралізму в літературний світ ХХ століття. Постструктуралістська «епістемологічна свідомість». Постмодерна теоретична рефлексія. Переосмислення фігури автора в літературному процесі. Місце і роль художньої літератури в художній культурі.

«Ситуація постмодерну»: теоретичні аспекти вивчення сучасної літератури. Криза «історії» і «теорії літератури» в сучасному літературознавстві. «Пошуки методу». Криза детермінізму. Естетика піднесеного. Переосмислення літературної комунікативної ситуації. «Нонієрархія». «Горизонт очікувань». «Подвійне кодування» тексту: іронія і пародія в сучасній літературі. Самопародія. «Авторитет листа», інтертекстуальність. «Цитатне мислення». Наукове знання і творчий процес сучасної літератури. Еволюція поглядів У. Еко на проблеми читача, тексту інтерпретації. Теоретичне осмислення масової культури, кітч і постмодерн. «Повторювальне» мистецтво: естетика серійних форм. Поетика відкритого твору». «Зразковий читач». Межі інтерпретації та «Маятник Фуко» (критична семантична інтерпретація). Від задуму до тексту: історія створення роману «Ім'я троянди». Метанарративна функція «нотатки на полях». Самовизначення читача у процесі інтерпретації. Проблема жанрової визначеності роману «Ім'я троянди». Аналогії та відповідності у романі У. Еко «Маятник Фуко». Шляхи помилкової інтерпретації. Магія слів та чисел. Розповідні принципи «Острова напередодні». Мотив двойництва. Модель світу. Метафора і пізнання. Поетика «Хазарського словника». «Словник» і «енциклопедія» сучасній культурі. Модель світу в романі: принцип бінарності. Концепція часу і простору.

Структура роману: роль передмови. Стратегія читання та авторські інтенції. Автотекстуальність. Тема і образ книги в романі. Автор – укладач: пошук початку. Проблема істини. Буква і сенс. Міфологічна свідомість. Ідіоритмики і кенобіти: «Пейзаж, намальований чаєм». Кросворд як принцип оповіді. Символ і знак у романі. Інші розповідні прийоми у творчості М. Павича (карти Таро, клеписидра, гороскоп).

Елітарна і масова культура. Тривіальна і масова: проблема розрізнення. Дж.Р.Кавелти «Вивчення літературних формул». Поетика масової літератури: організація сюжету, типу героя. Маскультура як сюжет літератури. Пародіювання «формульних штампів» серйозною літературою: мотиви і наміри. Досвід прочитання масової культури в романі М. Варгана Льоси «Тітонька Хулія і Писака». Принцип «подвійного кодування» у романі Ч. Буковскі «Макулатура». Механізми масової культури в романі Д. Пеннака «Маленька торговка прозою»: секрет «ідеального автора». Масова культура і талант: аналіз історії масової літератури в романі А. Перес-Реверте «Клуб Дюма, або тінь Ришельє».

5.2. Тематика практичних занять.

Тема № 1. Література Стародавньої Греції і Риму.

Тема № 2. Класичний період давньогрецької літератури.

Тема № 3. Історія літературних напрямів та шкіл Середніх віків та Відродження.

Тема № 4. Історія літературних напрямів та шкіл 18 століття.

Тема № 5. Європейські літературні напрями та школи I половини 19 століття.

Тема № 6. Європейські літературні напрями та школи II половини 19 століття.

Тема № 7. Історія зарубіжних літературних напрямів та шкіл I половини 20 століття

Тема № 8. Історія зарубіжних літературних напрямів та шкіл II половини 20 століття

5.3. Організація самостійної роботи студентів.

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Конспектування статей, робіт.	14	Рукопис конспекту першоджерел
2.	Підготовка доповідей, рефератів за однією з тем	14	Рукопис доповіді, реферату
3.	Підготовка портфоліо	10	Рукопис портфоліо
4.	Розробка творчих ситуацій	10	Рукопис з конспектом аналізу творчої ситуації
5.	Підготовка бібліографічних списків з основних розділів курсу;	10	Рукопис бібліографічних списків
6.	Складання різного типу коментарів , аналізів	10	Рукопис тез коментарів, аналізів
7.	Підготовка до усного опитування	10	Рукопис питань до усного опитування
8.	Підготовка презентацій.	10	План-конспект презентації
9.	Ведення словника термінів	10	Рукопис словника термінів
	Разом	88	

Тематика індивідуальних (групових) завдань.

1. Реалізм як художній метод в європейській літературі XIX століття.
2. Етапи в розвитку європейського реалізму XIX століття.
3. Романтична традиція і реалістичний роман XIX століття.
4. Історія молодого людини у французькій реалістичній літературі XIX століття.
5. Історія молодого людини в англійській реалістичній літературі XIX століття.
6. Психологічна майстерність європейських реалістів XIX століття (на матеріалі творчості 3-х письменників).

7. Жанр роману.
8. Проблема «втрачених ілюзій» в європейському реалізмі XIX століття.
9. Тема дитини у творчості англійських реалістів XIX століття.
10. Тема грошей і її рішення в європейському реалізмі XIX століття (від романтизму до реалізму).
11. Тема сім'ї та шлюбу в європейському реалізмі XIX століття.
12. Національна своєрідність французького реалізму XIX століття.
13. Національна своєрідність англійського реалізму XIX століття.
14. Зарубіжна література після Другої світової війни (суспільно-історичний контекст, духовна ситуація).
15. Філософія екзистенціалізму (основні принципи). Коментований аналіз есе У. Еко «Між естетикою модерну і естетикою постмодерну».
16. Проблема пристрасті в творчості французьких реалістів.
17. Нові риси реалізму в зарубіжній літературі після Другої світової війни.
18. Коментований аналіз роботи Д.В. Задонського «Модернізм і постмодернізм».
19. Молоде покоління США в романі Д. Селінджера.
20. Постмодернізм в сучасній літературі Заходу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* практичні заняття.
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота.
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: оцінювання під час аудиторних занять: ведення конспекту лекцій, підготовка та відповідь на практичних заняттях. Оцінювання роботи на практичних заняттях здійснюється за шкалою від «0» до «5». Кожен вид роботи фіксується у відповідній графі академічного журналу з обов'язковим позначенням виду роботи та дати проведення. Кількість балів, отриманих студентом за поточний контроль, виставляється викладачем у відповідній графі академічного журналу до проведення проміжного контролю. Результати поточного контролю мають бути внесені до відомості обліку успішності здобувачів вищої освіти до початку екзаменаційної сесії.

Засоби діагностики результатів навчання дисципліни.

Завдання поточного контролю:

- ведення конспекту лекцій – оцінювання роботи, в залежності від щільності та систематичності записів, здійснюється за шкалою від «0» до «5»;
- підготовка та відповідь на практичних заняттях – оцінювання роботи на практичних заняттях здійснюється за шкалою від «0» до «5»;
- стандартизовані тести:
 - Модернізмом називають:
 - а) літературно-мистецький напрям реалістичного спрямування;
 - б) літературно-мистецьку течію романтичного спрямування;
 - в) сукупність літературно-мистецьких течій нереалістичного спрямування.

Завдання проміжного контролю: модульна контрольна робота – складається з теоретичного питання, історико-літературного питання та практичного завдання:

Варіант №

1. Поняття про модернізм і авангардизм, їх співвідношення.
2. Традиції й новації у прозі Дж. Стейнбека (за романом «Грона гніву»).
3. Розкрийте естетичні принципи експресіонізму за сонетом Р.-М. Рільке «Орфей».

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89....70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять. Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських (практичних) і лабораторних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом

	та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.
--	--

8.3. *Критерії оцінювання індивідуальних завдань.* Індивідуальні завдання, виконані у вигляді доповіді, реферату, повідомлення, есе, аналітичного звіту, науково-художнього нарису, конспекту першоджерел – до 5 балів.

8.4. *Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.*

Оцінювання модульної контрольної роботи (МКР) здійснюється за шкалою:

від «0» до «30» – для дисциплін, викладання яких завершується заліком.

МКР складається з теоретичного питання, історико-літературного питання та практичного завдання:

Варіант №

1. Поняття про модернізм і авангардизм, їх співвідношення.
2. Традиції й новації у прозі Дж. Стейнбека (за романом «Грона гніву»).
3. Розкрийте естетичні принципи експресіонізму за сонетом Р.-М. Рільке «Орфей».

8.5. *Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.*

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного контролю та МКР.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Агеева В. Українська імпресіоністична проза. – К, 1994.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Підручник. – К., 2001.
3. Гундорова Т. Проявлення Слова. Дискусія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. – К., 1997.
4. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. / За ред. В.Г. Дончика. – К, 1998. – Кн. 1.
5. Киричук, Е.В. История зарубежной литературы ХХ века: учеб. пособие [для студентов, аспирантов фил. фак. вузов] / Е. В. Киричук. – М.: Флинта: Наука, 2012. – 72 с. 2. Яценко, В. М. История зарубежной литературы второй половины ХХ века: учебник [для студентов-филологов] / В. М. Яценко. – 2-е изд., испр. – М.: ФЛИНТА: Наука, 2012. – 312 с.
6. Ключек Г. Поетика Бориса Олійника. Київ, 1989.
7. Легший Б. Твори: У 2 т. Київ, 1991. Т. 2.
8. Лесин В.М., Пулинець О.С. Словник літературознавчих термінів. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ. 1971.
9. Мороз-Стрілець Т. Голос пам'яті. Київ, 1989.
10. Насенко М. Українське літературознавство: школи, напрями, тенденції. – К., 1997
11. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К, 1991.
12. Тичина П. Зібрання творів: У 12 т. Київ, 1988. Т. 11.
13. Українська літературна енциклопедія. – К., 1990.
14. Українська літературна енциклопедія. – К., 1990.
15. Українське слово: У 4 кн. Київ, 1996. Кн. IV.
16. Франко І. Твори: У 50 т. Київ, 1976-1984.
17. Яременко В. Визначальні художньо-стильові напрями і течії в літературі ХХ ст. // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 4 кн. – К., 2003. – Кн. 1.

18. Яременко В. Визначальні художньо-стильові напрями і течії в літературі ХХ ст. // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.: В 4 кн. – К., 2003. – Кн. 1.

10.2. Допоміжні джерела

1. Артамонов С.Д. Сорок веков мировой литературы: в 4-х кн.. Кн. 1.: Литература древнего мира / С.Д. Артамонов. – М.: Просвещение, 1997. – 255с.
2. Галустова О.В. Зарубежная литература: конспект лекций / О.В. Галустова. – М.: АПриор, 2011. – 144 с.
6. Зарубежная литература конца XIX – начала XX века: учебное пособие для студ. вузов: в 2 т.. Т. 2 / [А.Ю. Зиновьева, В.М. Толмачев, Д.А. Иванов и др.]; под ред. В.М. Толмачева. – 3-е изд., стереотип. – М.: Академия, 2008. – 400 с.
7. История зарубежной литературы XVII века: Учебник для студ. вузов / Н.А.Жирмунская, З.И.Плавский, М.В.Разумовская и др.; Под ред. М.В.Разумовской. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 1999. – 252с.
8. Кирьянова Н.В. История мировой литературы и искусства: учебное пособие для студ. вузов, обуч. по спец. 350400 – Связи с общественностью / Н.В. Кирьянова. – М.: Флинта: Наука, 2006. – 472 с.
9. Погребная Я.В. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение: учеб. пособие: практикум [для студентов вузов] / Я.В. Погребная. – М.: Флинта: Наука, 2011. – 312 с.
10. Трыков В.П. Зарубежная литература конца XIX-начала XX веков: Практикум по курсу «История зарубежной литературы» / В.П.Трыков; Отв. ред. В.А.Луков. – М.: Флинта: Наука, 2001. – 188с.
11. Федотов О.И. История западноевропейской литературы средних веков: ученик-хрестоматия / О.И. Федотов. – М.: Флинта: Наука, 1999. – 158с.
12. Фриче В.М. Очерки по истории западноевропейской литературы / В.М. Фриче. – М.: Вузовская книга, 2009. – 224 с.
13. Храповицкая, Г.Н. История зарубежной литературы: Западноевропейский и американский романтизм: Учебник для вузов / Г.Н.Храповицкая, А.В.Коровин; Под ред. Г.Н.Храповицкой. – М.Флинта: Наука, 2002. – 406с.
14. Шайтанов, И.О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения: практикум [для студентов вузов] / И.О. Шайтанов. – М.: Дрофа, 2009. – 304 с.
15. Шарыпина, Т.А. История зарубежной литературы: [учебное пособие для студентов вузов] / Т.А. Шарыпина, В.Г. Новикова, Д.В. Кобленкова. – М.: Высш. шк., 2009. – 583 с.

Художні тексти

1. Гомер. Іліада. Одиссея.
2. Есхіл. Прометей Прикутий.
3. Софокл. Цар Едіп. Антігона.
4. Еврипід. Медея.
5. Аристофан. Хмари. Вершники.
6. Вергілій. Енеїда.
7. Горацій. Оди.
8. Овідій. Метаморфози.
9. Пісня про мого Сіда.
10. Роман про Трістана та Ізольду (в обробці Ж. Бедье)
11. Чосер. Кентерберійські розповіді.
12. Мор. Утопія
13. Шекспір. Ричард III. Сон в літню ніч. Ромео та Джульєтта. Гамлет. Отелло. Макбет. Король Лір. Буря. Сонети.
14. Сервантес. Хитромудрий ідальго Дон Кіхот з Ламанчі. Повчальні новели.
15. Лопе де Вега. Фуєте Овехуна. Собака на сні. Зірка Севільї. Нове мистецтво складати комедії.

16. Гонгора. Лірика.
17. Кальдерон. Життя є сон. Дама-невидимка.
18. Донн. Лірика.
19. Мільтон. Ареопагітика. Захист англійського народу. Втрачений рай. Самсон-борець.
20. Дефо. Робінзон Крузо.
21. Свіфт. Казка бочки. Подорожі Гуллівера.
22. Річардсон. Памела, або Винагороджена чеснота.
23. Філдінг. Історія Тома Джонса, найди.
24. Стерн. Життя і думки Тристрама Шенді, джентльмена.
25. Поезія англійського сентименталізму (Юнг, Грей, Томсон).
26. Бернс. Лірика.
27. Блейк. Пісні невідання і пізнання. Книга Тель. Одруження Ада і Раю.
28. Макферсон. Пісні Оссіана.
29. Вордсворт. Передмова до збірки «Ліричні балади». Лірика.
30. Кольрідж. Лірика. Балада про Старого Мореплавця. Кристабель.
31. Байрон. Паломництво Чайльд Гарольда. Гяур. Корсар. Каїн. Манфред. Лірика.
32. Шеллі. Звільнений Прометей. Ода до західного вітри. Ченчи.
33. Кітс. Лірика. Ізабелла. Вечір святої Агнеси.
34. Скотт. Балади. КвентінДорвард. Айвенго.
35. Остін Дж. Гордість і упередження.
36. Діккенс. Посмертні записки Піквікського клубу. Олівер Твіст. Різдвяні розповіді. Домбі і син. Холодний будинок. Великі надії.
37. Теккерей. Ярмарок марносластва. Історія Генрі Есмонд.
38. Бронте Шарлотта. Джейн Ейр.
39. Уайльд. Занепад брехні. Критик як художник. Кисть, перо і отрута. Портрет ДоріанаГрея. Казки. Ідеальний чоловік. Балада Редінгської в'язниці. DeProfundis.
40. Голсуорсі. Власник.
41. Шоу. Професія місіс Уорен. Будинок, де розбиваються серця.
42. Уеллс. Війна світів.
43. Джойс. Дублінці. Улісс.
44. Вулф. Сучасна проза. Містер Беннетт і місіс Браун. Місіс Деллоуей. На маяк.
45. Еліот. Любовна пісня Альфреда Пруфрока. Безплідна земля. Вбивство в соборі.
46. Олдингтон. Смерть героя.
47. Голдінг. Притчі. Володар мух.
48. Фаулз. Волхв. Жінка французького лейтенанта.
49. Барнс. Папуга Флобера. Історія світу в 10 ½ главах.
50. Борхес. Тлєн, Укбар, OrbisTertius. П'єр Менар, автор «Дон Кіхоту». Вавилонська бібліотека. Сад розбіжних стежок. Три версії зрадництва Іуди.
51. Маркес. Полковнику ніхто не пише. Сто років самотності. Осінь патріарха. Дуже старий чоловік з великими крилами.
52. Кортасар. Гра в класики. Новели («Захоплений дім», «Мамині листи», «Забиті двері», «Менади», «Інше небо», «Слина диявола», «Південне шосе»).

10.3. Інтернет-ресурси

1. Научная электроннаябиблиотекаeLIBRARY.RU URL: <http://www.elibrary.ru>
2. Электроннаябиблиотекадиссертаций РГБ URL: <http://diss.rsl.ru>
3. Единоеокнодоступа к образовательным ресурсам URL: <http://window.edu.ru>
4. Электронно-библиотечная система Издательства«Лань» URL: <http://e.lanbook.com>
5. Электронно-библиотечная система IPRbooks URL: <http://www.iprbookshop.ru>
6. Библиотекаon-lineКафедрыисториизарубежнойлитературыфилологическогофакультета МГУ им. М.В. Ломоносова URL: <http://forlit.philol.msu.ru/lib-ru>
7. Некоммерческаяэлектроннаябиблиотека«ImWerden» URL: <http://imwerden.de/cat/modules.php?name=books>

- . Электронная библиотека учебной PDF-литературы и учебников для вузов URL: <http://www.studentlibrary.ru/cgi-bin/mb4>
4. Гуманитарные науки. Средние века и Возрождение. URL: <http://svr-lit.niv.ru/>
5. Русский филологический портал URL: <http://philology.ru/>
<http://www.infolib.info/philol/tronsky/1111.html>
- Краткая литературная энциклопедия в 9-ти томах. URL: <http://feb-web.ru/feb/litenc/encyclop/>
6. Philology.ru - <http://www.philology.ru/>
7. Библиотека Максима Мошкова - <http://lib.ru/>
8. Большая электронная библиотека - <http://www.big-library.info/?act=bookmark&book=9349&page=1&mark=add>
9. Всероссийская государственная библиотека иностранной литературы им. М.И. Рудомино - <http://www.libfl.ru> Книгофонд - <http://www.knigafund.ru>